

Om undervisning i prøveperioden

NOTAT

28.01.2019

Forfatter Bjarne Bundsgaard Nielsen

Efterskolerne er forpligtede på både undervisning og samvær, og det forudsættes, at skolen sørger for god kvalitet i sit tilbud – også i prøveperioden. Da området er mål for Undervisningsministeriets tilsyn for 2019, vil Efterskoleforeningen med denne tekst præcisere kravene.

Efterskolerne er naturligvis udfordret på de personalemæssige resurser i prøveperioden, idet skolerne selv afholder prøver, og samtidig har lærere, der virker som censorer på andre skoler.

Samtidig skal de elever, som ikke går til prøve, fortsat have undervisning og samvær i fuldt omfang.

Det korte svar på hvilke krav der gælder for undervisning i prøveperioden er: *De samme som i alle andre kursusuger i skoleåret.*

Den enkelte elev skal derfor have minimum 21 undervisningstimer om ugen. Undervisningen og pædagogisk tilrettelagt samvær skal være fordelt på hver af tidspunkterne formiddag/eftermiddag, formiddag/aften eller eftermiddag/aften, 5 dage om ugen. Der skal være minimum 1,5 times enten undervisning eller pædagogisk tilrettelagt samvær i hver af perioderne.

Hvordan regner man så en prøvedag ind i planen

I samråd med Undervisningsministeriet er nedenstående administrative vejledning vedrørende prøveperioden blevet udarbejdet.

- En skriftlig prøvedag vil uanset prøvens/prøvernes omfang og placering kunne indregnes i undervisningstiden som en hel undervisningsdag svarende til 4 timers undervisning.
- En mundtlig prøvedag vil uanset prøvens/prøvernes omfang kunne indregnes i undervisningstiden som en hel undervisningsdag svarende til 4 timers undervisning.
- Forberedelse til prøverne, planlagt og tilrettelagt af skolen og med en ansvarlig lærer, vil kunne indregnes i elevens undervisningstid.

- Det er skolens ansvar til stadighed at sikre, at hver enkelt elev opnår den krævede mindste undervisningstid - også i prøveperioden. Skolen skal tilbyde undervisning i tilstrækkeligt omfang til, at hver enkelt elev opnår 21 ugentlige undervisningstimer placeret korrekt på fem hele undervisningsdage, og således at lovens hovedsigte kan opfyldes i prøveperioden.

Indholdsplanen skal være opdateret

Husk at beskrive i indholdsplanen hvilke aktiviteter, der regnes for undervisning i prøveperioden og hvilke der er pædagogisk tilrettelagt samvær.

Skolen kan evt. anvende følgende struktur til at beskrive undervisning i indholdsplanen:

- Formål: "Eleverne tilegner sig viden om.... "Eleverne bliver bevidste om (f.eks. at Danmark er en del af en større global sammenhæng)..."
- Indhold: Hvad gør vi konkret, hvad læser vi, hvad kigger vi på?
- Struktur/organisering: Hvem, hvor mange lærere, hold mv.
- Evaluering: Hvordan konstateres hvad eleverne har fået ud af det? F.eks. at eleverne skal fremlægge, der samles op osv.

Det kan i prøveperioden være svært at beskrive undervisningen som *en fremadskridende proces*, fordi det kan variere meget fra dag til dag, om eleverne er til prøve eller om de deltager undervisning for elever, der ikke er til prøve.

Derimod er det lettere at leve op til et andet princip om, *at undervisning er en social relation, hvor læreren understøtter elevens læring*. Der skal i alle tilfælde være lærere til stede, der varetager undervisningen.

I Undervisningsministeriets vejledning for indholdsplaner er det beskrevet således:

Beskrivelsen af undervisningen har til formål at forklare, hvorfor og hvordan fag og den øvrige undervisning (fx pædagogisk tilrettelagte ekskursioner, studieture, lejrskoleophold, emneuger, projektarbejder og brobygningselementer) indgår i skolens virksomhed, hvad man ønsker at opnå herved, og hvordan man har tænkt sig at nå det. Desuden kan der være forslag til, hvordan man vil evaluere forløbet.

Undervisningen beskrives gennem fagene og den øvrige undervisning, fx ved:

- Formål
- Mål, delmål, slutresultat
- Fagets almene perspektiver
- Indhold
- Undervisningsmateriale
- Undervisningssprog
- Timetal, omfang
- Ugeskema
- Arbejdsformer
- Metoder
- Hjælpe midler
- Deltagende elever og lærere
- Evalueringsformer.

Konkrete eksempler på hvordan man kan strukturere undervisningen prøveperioden

1) Eleverne mødes om morgen i storstuen, læreren gennemgår emnet 'Lineære funktioner', for alle elever, der ikke er til prøve. Efterfølgende løser eleverne nogle opgaver i grupper ved bordene i spisesalen, og arbejder derefter med repetition af selvvalgt stof. Eleverne kan spørge de tilstedeværende lærere om hjælp.

2) Eleverne mødes om morgenen i storstuen, læreren genintroducerer emnet 'School Shootings', som eleverne har arbejdet med i løbet af året, og viser efterfølgende en dokumentar om 'NRA' the National Rifle Association i USA.

Bagefter diskuterer elever og lærere indholdet af udsendelsen, og efterfølgende arbejder eleverne individuelt eller i grupper i spisesalen med selvvalgt emne til forberedelse af engelskprøverne. Læreren/lærerne hjælper grupperne når der er spørgsmål.

3) Undervisning i gymnastik og idræt, hvis det er en del af skolens fagtilbud, linjefag mm. er naturligvis også at betragte som undervisning. Det samme gælder også, hvis f.eks. alle elever er i færd med at øve sange i et stort fælleskor, der skal optræde på afslutningsdagen, eller hvis nogle elever sammen med en lærer bygger en stor udendørsgrill til skolen.

4) Et andet eksempel på undervisning, der kan betegnes som fremadskridende, er et hold, der arbejder med en revy til årsafslutningen. De vil kunne arbejde flere dage med det samme fag, og

med tilstedeværelse af en lærer. Måske ikke nødvendigvis den samme lærer hver dag.

Ovennævnte er at betragte eksempler, der kan gennemføres med en større elevgruppe. Listen er naturligvis ikke udtømmende, men det gælder for alle aktiviteter i perioden, at de i indholdsplanen skal beskrives som undervisning for at kunne regnes som undervisning.

Det kan være lettere at planlægge undervisningen i prøveperioden, hvis prøver i samme fag placeres nogenlunde samtidig, da den forberedende undervisning, repetition og øvrig undervisning i prøveperioden derved tidligt kan tænkes ind, så den opfattes som relevant for eleverne.